

MAANDBLAD VOOR ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

ONDER REDACTIE VAN: R. A. DIJKER, G. P. J. HOGEWEG, PROF. Dr. A. B. A. VAN KETEL, PROF. TH. LIMPERG JR.,
A. NIERHOFF, M. PIMENTEL EN H. R. REDER.

RUBRIEK REDACTEUREN: EXAMEN-VRAAGSTUKKEN: Drs. ABR. MEY EN Drs. J. PAARDEKOOPEL — LITERATUUR: Drs. S. KLEEREKOPER —
BESLECHTE GESCHILLEN: PROF. Mr. CH. ZEVENBERGEN — UIT DE FINANCIËLE HUISHOUDING DER OVERHEID: J. H. TEXTOR — UIT HET BUITEN-
LAND: T. HAARBOSCH, Ch. HAGEMAN, Drs. A. TH. DE LANGE, Drs. W. P. DEN TURK — EFFICIENTIE: R. W. STARREVELD — BELASTINGVRAAG
STUKKEN: J. O. VAN GRUISEN — NIEUWS INZAKE WETGEVING, RESOLUTIES EN BESLISSINGEN OP HET GEBIED DER BELASTINGEN: Mr. Dr. E.
TEKENBROEK — REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR: Mej. Dr. R. PHILIPS, Drs. G. L. GROENEVELD, J. P. DE HAAN EN J. C. SPANGENBERG
BUITEN DE VASTE RUBRIEKEN WERDEN IN DE BEIDE VORIGE JAARGANGEN BIJDRAGEN GEPLAATST VAN Dr. O. BAKKER, Drs. F. Th. BEDEAUX,
W. N. DE BLAËY, Ir. A. L. TER BRAAKE, F. F. VAN DOORNE, F. N. GLAVIMANS Jr., Drs. A. M. GROOT, E. GOUDSMIT, Drs. J. F. HACCOÛ, J. H. HAGE-
MAN, Ir. H. VAN HEYST, Th. v. HOORN, W. C. KOPPENBERG Jr., C. H. A. J. JANSSENS, A. J. VAN NOORDWIJK, J. J. M. H. NYST Mr. L. M. M. NYST,
JAMES POLAK, A. RITZ, Dr. M. J. H. SMEETS, F. SWART, W. J. TOMBE, Drs. W. P. DEN TURK, e a.

SECRETARIS DER REDACTIE C. VERWEY
TESSELSCHADESTR. 15 - AMSTERDAM, TEL. 82444

UITGEVER: J. MUUSSES — PURMEREND
TELEFOON 77 — GIRO No. 15062

DE COPIE VAN INGEZONDEN BIJDRAGEN WORDT NIET TERUGGE-
GEVEN. - NADruk IS GEOORLOOFD. ZOO DE BRON WORDT GE-
NOEMD. - BOEKEN TER RECENSIE EN ALLE ANDERE STUKKEN
VOOR DE REDACTIE ZENDE MEN AAN DEN SECRETARIS.

VERSCHEIJNT MAANDELIJKS. BEHALVE IN DE MAAND AUGUSTUS.
ABONNEMENT PER JAAR F 10.—. FRANCO PER POST F 10.24. BUITEN-
LAND F 10.60. — MEN ABONNEERT ZICH VOOR DEN GEHEELEN
JAARGANG

INHOUD:

Mr. C. Frikkers †	Blz.	81
door E. van Dien		
Bevorderd tot Accountant	"	81
door E. van Dien		
Vlaamsche Accountants Vereeniging	"	82
door Herman Engels, met naschrift door de Redactie		
Literatuur	"	83
De „kosten" in de sociaal-economische en in de be- drijfs-economische literatuur door S. Kleerekoper		
Efficiëntie	"	86
Machinale Boekhouding (vervolg) door R. W. Starreveld		
Het verslag der Verzekeringskamer	"	88
door J. J. M. H. Nijst		
Uit het Buitenland	"	90
Red.: Ch. Hageman, Drs. A. Th. de Lange Losbladige „Boeken" — Aandeelen zonder nominale waarde — Een misleidend prospectus		
Boekbespreking	"	91
„Bedrijfsorganisatie" van Ir. V. W. van Gogh door I. Roet Izn. — Het Nederlandsch Verbintenissenrecht van Dr. L. C. Hofmann, door Mr. P. J. Dam		
Nederlandsche Handels-Hoogeschool	"	92
Tentamen Rekeningwetenschap, Februari 1936		
Repertorium van tijdschrift-literatuur op het gebied van van accountancy en bedrijfshuishoudkunde	"	95
Boekenrepertorium	"	96
Ontvangen boekwerken	"	96

Mr. C. FRIKKERS †

Op 8 Juni 1936 overleed te Amsterdam een oude vriend van de accountants, Mr. C. Frikkers, advocaat en procureur te Amsterdam.

In de latere jaren moge de Heer Frikkers zich minder met ons Instituut hebben bezig gehouden, bij de oprichting van het Instituut, en vooral bij de oprichting van de N.A.V., heeft hij zich op allerlei wijzen verdienstelijk gemaakt en in het bijzonder heeft hij zowel als adviseur inzake exameneischen betreffende het vak Recht, als in zijn hoedanigheid van examinator,

zowel het Instituut als de N.A.V. (en dus ook weer het Instituut) belangrijke diensten bewezen.

Frikkers was een geleerde met een bescheiden en beminnelijken aard, die niet aan den weg timmerde en die niettemin hoog geëerd werd om zijn bekwaamheden op rechtskundig gebied. Als examinator was hij onovertroffen.

Ik herinner mij het geval, dat hij als candidaat voor zich kreeg een jongmensch, dat bij den vorigen candidaat als toehoorder had gezeten en dus het geheele examen van zijn voorganger had meegemaakt. Frikkers maakte hem opmerkzaam op het minder juiste van zijn gedrag, maar een scherp woord kwam niet over zijn lippen. Wel examineerde hij den man over alle onderwerpen, waarover hij zijn voorganger had geëxamineerd, maar geen enkele vraag, die aan den voorganger was gedaan, werd ook aan dezen candidaat gedaan. Ter eere van Frikkers en van den candidaat zij gezegd, dat de candidaat slaagde.

Mij dunkt, het Instituut heeft alle reden het heengaan van Frikkers te betreuren en hem dankbaar te zijn voor wat hij ten behoeve van de Vereeniging gedurende een groot aantal jaren heeft verricht.

E. VAN DIEN

BEVORDERD TOT ACCOUNTANT

Wij lezen af en toe in de dagbladen een bericht, dat iemand is bevorderd tot accountant. Deze bevordering geschiedt eerst nadat de betrokkene het doctoraal examen in de economische wetenschappen met succes heeft afgelegd en nadat hij gedurende eenige jaren speciale lessen heeft gevolgd in accountancy en wat daarbij behoort. Als gezegd, wordt de candidaat dan bevorderd tot accountant.

Op hetzelfde oogenblik wordt een jongeling, die als assistent op een accountantskantoor niet voldoet of een ander, wiens rijwielherstelplaats geen winst meer oplevert, met broodeloosheid bedreigd en omdat hij meent iets van boekhouden te kennen en omdat hij belasting betaalt, vestigt hij zich als accountant en belastingconsulent.

De groote dwaasheid springt in het oog: aan de eene zijde een jongeman die, na ijverige, langdurige en kostbare studie, na vele moeilijke examens, tot accountant wordt bevorderd, en aan

de andere zijde de eerste de beste, die uit nood *zichzelf* tot accountant bevordert.

Er is, dunkt mij, aanleiding om nu eens met wat meer kracht op de bescherming van den titel accountant bij de Regeering aan te dringen.

E. VAN DIEN

VLAAMSCHE ACCOUNTANTS VEREENIGING

(Ingezonden)

Aan de Redactie,

Een lid onzer vereeniging, abonment van Uw geëerd blad, vestigt onze aandacht op het artikel „EENIGE OPMERKINGEN NAAR AANLEIDING VAN HET IVIÈME CONGRES NATIONAL DES EXPERTS-COMPTABLES TE BRUSSEL”, van de hand van den heer *James Polak*, verschenen in Uw Januari-nummer.

Dit artikel biedt ons de welgekomen gelegenheid om U mede te deelen dat er ook eene Vlaamsche Accountantsvereeniging bestaat, wat aan steller blijkbaar gansch onbekend is. Niettegenstaande de heer *James Polak* onze nationale toestanden op het gebied der accountancy bestudeert, — blijkens zijn zeer gevat artikel daarover —, kunnen wij het hem niet kwalijk nemen dat het bestaan onzer Vlaamsche vereeniging hem is ontgaan. Immers, al werd de grondslag der V.A.V. reeds enkele jaren terug door het Vlaamsch Economisch Verbond gelegd, het is evenzeer waar dat ze pas in 1935 met hare bedrijvigheid naar buiten is getreden en dat ze het wettelijk statuut van beroepsvereeniging niet vóór einde 1935 heeft weten te bemachtigen.

Het zou ons genoeg doen wildet U aan Uwe talrijke lezerschaar melding geven van het bestaan der V.A.V. Hoe zij haren rol opvat moge blijken uit de inliggende brochure, die de statuten en het huishoudelijk reglement behelst.

Wellicht doet het onze taalverwante kollegas genoeg te vernemen dat Vlaanderen, na heel wat moeilijkheden, zijn accountantsvereeniging heeft weten in het leven te roepen en zich inspent om ze degelijk en zelfstandig op te bouwen tot eene organisatie, die eerbied afdwingt. Vooral wordt hier geteeld op de bekwaamheid en de moraliteit van de leden, vereischen die met gepaste strengheid worden gesteld aan ieder die zich voor het lidmaatschap aanmeldt.

Wij zijn er ons in Vlaanderen zeer wel van bewust dat de „standing” van den accountant in 't algemeen, hier te lande, niet te vergelijken is met dien van onze Engelsche en Nederlandsche beroepsgeenoten. Maar het begrip „standing” mag ook niet verward worden met „individuele kwaliteit”. De beste belgische accountants genieten in dit land niet den standing dien hunne kollegas in Engeland of Holland, die minder bekwaam zouden zijn dan zij, aldaar wél zullen genieten. Dit is te wijten hetzij aan inherente gebreken in de organisatie van het vereenigingsleven, hetzij aan het ontbreken van een wettelijk statuut, ofwel nog aan typisch nationale omstandigheden. Als we enkele jaren teruggaan in de geschiedenis van het accountantswezen in Nederland, zullen we vermoedelijk tot de vaststelling komen dat de accountant ook dáár niet den standing bezat, dien hij nu heeft verworven, dank aan zijn rationeel vereenigingsleven en de strenge beginselen waaraan hij steeds heeft vastgehouden. Maar er zullen in die jaren ook wel flinke accountants geweest zijn; trouwens het bewijs ervan wordt geleverd door het feit zelf dat ze zich op zulke bewonderenswaardige wijze hebben weten te organiseren.

In dit verband doet het ons onaangenaam aan het artikel van den heer *E. Goudsmit* in Uw blad van September 1935 te lezen, waarin hij onder meer zegt:

„Wij vernamen nog, dat het in de bedoeling ligt bepalen, aan welke de reviseuren moeten voldoen om beëdigd te kunnen worden. Men stoot daarbij echter op de „grootte moeilijkheid, dat men tot nu toe in België nog geen organisatie van accountants heeft. Er zijn wel vereenigingen van experts-comptable, maar zonder over-drijving kan men zeggen, dat de vereenigingen, wat de „opleiding hunner leden betreft met houders van een „Mercurius — of ander gelijksoortig boekhouddiploma gelijk te stellen zijn, terwijl de weinige goeden niet te na „gesproken, het meerendeel der praktijk uitoefenende experts-comptable belastingknoecijs zijn.”

Het zal U wel niet verwonderen als we U hier ronduit verklaren dat deze uitlating onze rechtmatige gevoelens van fierheid heeft gekwetst. Zij heeft bovendien den indruk komen verstevigen die hier bij velen heerscht, n.l. dat de Vlaming door zijne broeders uit het Noorden veelal wordt beshouwd als „inférieur” op alle gebied.

Wij vragen niet dat de toestanden van onvolmaaktheid, die we trouwens zelf kennen, zooals de heer *J. Polak* in zijn artikel zeer terecht schrijft, in een beter daglicht zouden gesteld worden dan ze in werkelijkheid zijn. Wij meenden nochtans, gezien de bijzondere omstandigheden waarin wij in Vlaanderen leven, omstandigheden die ieder ontwikkeld Nederlander kent, niet alleen te mogen rekenen op een juist oordeel, doch zelfs eenigszins op een tikje sympathie en een begrijpen van toestanden, die trouwens niet aan ons zelve zijn toe te schrijven.

De strijd, dien de Vlaamsche Accountantsvereeniging voert, is erop gericht de latente individuele krachten (zonder standing!) te bundelen, ze te verbeteren en er nieuwe te vormen, — het juiste begrip van het accountantsberoep te verkondigen en er eerbied voor af te dwingen, — de vereeniging gaaf en gezond te houden in eenheid over het gansche Vlaamsche land en tezelfdertijd een daad te stellen ten bate van de herwording van ons volk, dat in de geschiedenis zooveel mannen met wereldfaam heeft voortgebracht en dat nu nog zich kan meten met het beste, als het weer wordt: zich zelf.

In dezen strijd zien we gaarne naar wat rondom ons gebeurt en houden we met bijzondere belangstelling het oog gericht op het accountantswezen in Holland. Het zal U dan ook wellicht genoeg doen te vernemen dat wij ook in de praktijk niet op nationalistischen grondslag staan: „etre belge” komt niet te pas in onze voorwaarden voor het lidmaatschap; wij hebben ons daarin zoo breed getoond als dit wettelijk mogelijk was: vier in Vlaanderen wonende Nederlanders zijn lid onzer vereeniging; bij mijn weten is minstens één ervan lid van het Nederlandsch Instituut van Accountants en drie ervan zetelen in ons bestuur!

Ik kan er aan toevoegen dat zij het bovenstaande volmondig beamen.

Aanvaard, geachte Heer Secretaris, de verzekering onzer oprechte gevoelens.

Namens de Vlaamsche Accountantsvereeniging,

HERMAN ENGELS,

Bondssecretaris.

Naschrift

Wij verleen gaarne plaatsing aan de mededeelingen van den secretaris van de Vlaamsche Accountants Vereeniging, waarin onze lezers belangrijk nieuws vinden omtrent hetgeen in België geschiedt met betrekking tot de organisatie van het accountants-beroep.

Wij verheugen ons over de maatregelen, die getroffen zijn om bij onze burens tot een ordening van de beoefening der ac-